

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חג השבועות

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כג

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

לזכות
התגלותו של הרבי מלך המשיח

*

נתרם ע"י

הרוצה בעילום שמו

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

חג השבועות

א. ההבדל בין חג השבועות לבין החגים האחרים

חג השבועות שונה מן הרגלים האחרים, כי „הכל מודים בעצרת דבענין נמי לכם (=שדרושה גם ההנאה „לכם“). מאי טעמא? יום שניתנה בו תורה הוא“¹.

לגבי המועדים האחרים יש מחלוקת? אם אפשר לנהוג בהם באופן של „כולו לה“ או שיש חובה של „חציו לכם“. ואילו לגבי חג השבועות מוסכם לכל הדעות „דבענין נמי לכם“ – שישמח בו במאכל ומשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה וכו“³.

ואף לפי ההלכה⁴, שבכל המועדים צריך לנהוג באופן של „חציו לכם“, וצריך לשמוח ביום טוב במאכל ומשתה – בכל זאת קיים עדיין ההבדל בין שבועות לבין הרגלים האחרים:

ב„שאר ימים טובים ושבתות“⁵ ההלכה היא, שמותר להתענות בהם תענית חלום. כי למרות שחלה בהם החובה של עונג שבת ויום טוב, הרי כיוון ש„נפשו עגומה על חלומו .. אם כן התענית הוא עונג לו“⁶.

ואילו בחג השבועות, מכיון ש„צריך לאכול ולשמוח בו להראות שנוח ומקובל לישראל יום שניתנה בו התורה“⁷, אסור להתענות תענית חלום⁸. כלומר, בחג השבועות (אינה חלה רק

החובה של עונג באופן כללי, שיכול להתבצע על ידי עונג של „תענית חלום“, אלא חלה בו חובה מיוחדת של אכילה? – „צריך לאכול... להראות שנוח ומקובל...“.

הבדל זה הוא תמוה:

המועדים פסח וסוכות נקבעו לזכר חסדים גשמיים בעיקר – לזכר החירות משעבוד מצרים בפסח, ולזכר „בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים“¹⁰ – זכר לענני כבוד „שהקיפם בהם לצל לבל יכה בהם שרב ושמש“¹¹ – אך בכל זאת אפשרי בהם מקרה שחובת העונג אינה מתממשת על ידי סעודה גשמית, אלא להיפך, על ידי תענית.

ודוקא בחג השבועות, „יום שניתנה בו תורה“ שהוא חסד רוחני לחלוטין, חייבים לקיים את שמחת יום טוב ועונג תמיד דוקא על ידי אכילה גשמית, ומשום כך אסור להתענות תענית חלום!¹² ומאותה סיבה עצמה, משום ש„ניתנה בו תורה“!

ב. עונג שבת ויום טוב – דוקא

באכילה ושתייה?

כדי להבין זאת, יש להבהיר תחילה את

סק"ח (ומפרש כן במג"א סתר"ד ס"א. אבל ראה אלי' רבה סתק"ט סק"ז). וראה לקמן הערה 32.
9) ראה חידושי רבינו דוד בנפיד וחי' שפת אמת לפסחים שם.

10) אמור כג, מג.

11) שו"ע אדה"ז או"ח סתרכ"ה, מזור שם.

12) בחי' רבינו דוד שם: „כדי לראות את עצמו שהוא שמח במית ואינה עליו כעול על צוארו“ (ולכאורה זוהי גם כוונת רש"י „להראות שנוח ומקובל בו תורה“ – ולא „עול על צוארו“).

אבל מפשטות לשון הגמרא „מי"ס יום שניתנה בו תורה“ (ועד"ו להלן שם בי הא דמר בר"י דרבינא) משמע, שהענין ד„יום שניתנה בו תורה“ הוא מעלה מיוחדת בחגה"ש שמשו"ו צריך להראות בו שמחה יתירה (ולא רק ענין שלישי – לבטל חשש שהתורה היא אצלו עול על צוארו). וכהמשך הגמ' (פסחים שם) דרב יוסף ביומא דעצרת אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא כו'. וכן דרב ששת כו' חדאי נפשאי כו'.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה“.

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות“.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק“ בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה“, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה“, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל“

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אם זה מצב דלילה, "הבאים מצרימה"), כך שהרגע האחרון והגלות והנקודה האחרונה והגלות נעשים רגע ראשון ונקודה ראשונה דגאולה,

ומ"ימי חייד" בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אם הוא כבר למעלה משבעים שנה וכיו"ב), עובר כאו"א מישראל מיד – בתכלית השלימות, "ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין"⁴, בהמשך ד"כל ימי חייד" בימות המשיח, וחיים נצחיים שיהיו אז.

ובנוגע לפועל הכוונה היא, שהעבודה דבנ"י עתה צריכה להיות "להביא לימות המשיח", גלות כבר תיכף בפועל איך שהמצב ד"הבאים מצרימה" בגלות הוא באמת מצב ד"גאולת ישראל", עי"ז שמתכוונים בעצמם ומכינים אחרים למצב ד"ימות המשיח".

כולל ובמיוחד – בקשר עם יום ההילולא דהרמב"ם – ע"י שמתחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – בספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, בשני הפרקים האחרונים דהלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

ונוסף ללימודו בזה, להשפיע גם על עוד בנ"י מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן ד"והעמידו תלמידים הרבה"⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שע"י עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, שלאחר שישנו כבר "המלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה" – שאז "בחזקת שהוא משיח" – שכבר יהי' מיד "משיח בודאי", עי"ז ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו".

המהות הכללית של חובת עונג שבת ויום טוב: עיקר חובת העונג בשבת וביום טוב היא באכילה ובשתיה דוקא. ולכן קובעת ההלכה¹³, שלמרות שמותר להתענות תענית חלום בשבת וביום טוב, כדלעיל, בכל זאת חייב מי שהתענה בשבת לצום לאחר מכן עוד תענית בחול שיתכפר לו¹⁴, כי על ידי תעניתו "ביטל עיקר עונג שבת"¹⁵.

יותר מכך: ההיתר להתענות בשבת וביום טוב קיים רק לגבי תענית חלום, או לגבי מי ש"אכילה בשבת צער הוא לו"¹⁶. אך תענית שרוצה יהודי לצום מסיבה אחרת, "אפילו מחמת תשובה וחסידות" ו"יש לו תענוג בתענית זה – אסור, משום ש"אין לו להחליף עונג חכמים שתקנו בג' סעודות בעונג... שאינו מוכרח שיהיה בשבת"¹⁷.

וצריך להבין: אם חובת העונג אינה האכילה כשלעצמה, אלא רק משום העונג שבה – "מצות סעודת שבת אינה אלא בשביל עונג"¹⁸ – עד כדי כך שעונג שבת ויום טוב נחשב כמצוה אשר "תלויה בדעת האדם"¹⁹, כי מותר להתענות תענית חלום "משום דהתענית עונג לו" – מדוע נקבע מלכתחילה שיש לקיים את חובת העונג דוקא על ידי אכילה ושתיה, ואסור להחליף "עונג חכמים .. בעונג אחר". לכאורה, לא היה צורך בשום תנאי וקביעה אחידה לכולם, אלא כל אחד יקיים את מצות העונג באופן שבו הוא מתענג?²⁰

אמנם, התענוג של רוב בני האדם הוא באכילה ושתיה, ואכילה בשר ושתיה יין²¹. אך אין הכרח שלגבי מי עוט אנשים – לא ייחשב לעונג אופן אחר של תענוג, כגון – אנשים המתענגים מתענית של תשובה.

ג. עונג שבת צריך לזכך את הגוף

ההסבר לכך הוא:

התורה והמצוות ניתנו לישראל בהיותם נשמות בגופים דוקא, אשר "אב ואם יש לכם"²². והסיבה לכך היא, משום שה"תיקון" שגורמות המצוות לאדם (כמאמר רז"ל²³: לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהם את הבריות) איננו משום הנשמה כשלעצמה, שהרי "הנשמה עצמה אינה צריכה תיקון"²⁴, אלא משום הגוף. שגם הגוף של היהודי יודרך ויתקדש בקדושת המצוות.

מכך מובן, שדברי התורה, שהשבת והמועד צריכים להיות זמן של עונג אצל ישראל – "לכם"²⁵ – אין הכוונה לכך שרק הנשמה תתענג בתענוג רוחני של יום השבת²⁶ והמועד, אלא שגם הגוף יתענג מכך שזהו יום השבת או החג²⁷. ואדרבה: עיקר הכוונה של המצוה היא דוקא לזכך את הגוף.

וכיון שהתענוג הטבעי של הגוף הוא אכילה ושתיה, לכן קבעה התורה שחובת העונג תקויים דוקא על ידי אכילה. כי דוקא באופן

21 שו"ע אדה"ז א"ח ס"רמ"ב ס"ב. וראה רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"י (ובמ"מ שם).
22 שבת פט, א.
23 ב"ר רפ"מ ד. ועוד.
24 תניא פל"ז (מה, ב – מע"ח שער כו. וראה ליקוט פירושים כו' לתניא פ"ז). שם רפ"ח (נא, א – "תיקון לעצמה במצות").
25 דגם בשבת כו"ע מודים דבענין לכם (פסחים שם. טור ריש הל' שבת).
26 שצ"ל שבת לה' אלקך – עיין שו"ע אדה"ז א"ח ס"ר"צ ס"ה.
27 עיין ד"ה זרז כו' וקראת לשבת עונג בסה"מ (אדה"ז) תקס"ח (ע' קיא). אדה"ת ישע"י עה"פ (נה, ג) ס"א (ס"ע רפ). וראה לקו"ת צו (טו, ב) וסה"מ (אדה"ז) תקס"ח ד"ה ויהי הענין (ע' קעא. קעז) בענין אין שחאה אלא בבשר.

13 רמב"ם הל' תעניות פ"א ה"ב. טושו"ע (ודאדה"ז) א"ח סרפ"ח ס"ד (ס"ג). טושו"ע שם סתקס"ח ס"ה.
14 ל' אדה"ז סרפ"ח שם.
15 ל' הטור (ואדה"ז) שם. ובמאירי לביצה שם: נדגוד עבירה היא בידו.
16 שו"ע אדה"ז שם ס"ב, משו"ע שם (ס"ב"ג). וראה לקמן סעיף ד.
17 שו"ע אדה"ז שם (דלא כהכלבו שהובא בב"י לטור סרפ"ח שם, הל' המאירי ובית הבחירה לביצה שם, שטמ"ק ברכות שם. ועוד).
18 שו"ע אדה"ז שם. וראה גם שו"ע אדה"ז א"ח ס"ח ס"ס קסו.
19 לשון אדה"ז בקר"א לסתצ"ח שם.
20 להעיר מהחילוק בין אנשים נשים או טף במ"ע דשמחת יו"ט (רמב"ם הל' יו"ט שם הי"ד"ה. טושו"ע א"ח סתק"ט (ס"ב"ג). שו"ע אדה"ז שם ס"ז).

זה יכול הקיום של עונג שבת לזכך ולהדור לגוף ממש.

ואילו תענית של תשובה וכדומה איננה הנאה ועונג לגוף, אלא תענוג רוחני לנשמה בלבד. ואף כאשר היהודי עבד על עצמו עד כדי כך שגופו אינו חש בצער מחמת התענית, או יותר מכך: גם הגוף חש עונג מסויים מפני התענוגות הנשמה בדומה לנאמר „שמועה טובה תדשן עצם“ כפשוטו²⁸ – הרי למרות הכל אין זה עונג הגוף מצד עצמו, שהוא מתענג על השמועה או מהתענית, אלא מפני השליטה (באופן טבעי או באמצעות עבודה) של הנשמה על הגוף, בניגוד לטבעו של הגוף, ואפילו בניגוד לטבעו של גוף מזוכך וקדוש.

ולכן אסור בשבת וביום טוב להתענות בתענית כזו של תשובה וכדומה, אף כאשר „יש לו תענוג בתענית זה“, אלא חייבים לענג את השבת דוקא על ידי אכילה ושתייה שהם עונג לגוף. ומסיבה זו נקבע בהלכה שאף במקרה של תענית חלום בשבת וביום טוב, למרות שהותר לצום, ככל זאת יש צורך בכפרה על כך, כי על ידי כך ביטלו את „עיקר עונג שבת“.

ד. בגמרא מוזכר ההיתר רק לגבי תענית חלום

ויש לומר, שדרך הרמז וזוהי הסיבה לכך, שלמרות שבשולחן ערוך²⁹ מובאים בנוסף לתענית חלום מקרים נוספים שבהם מותר להימנע מאכילה או לצום בשבת, משום שזוהו העונג של אותו אדם –

כגון „אדם שהאכילה מזקת לו שאז עונג הוא לו שלא לאכול“ או אדם הרגיל לצום „בכל יום, ואכילה בשבת צער הוא לו מפני שינוי וסת“³⁰ –

למרות זאת, בגמרא³¹ מוזכר במפורש³² רק ההיתר של תענית חלום³³ ומכך מובן, שהבטיט להיתר בכל המקרים האחרים³⁴ הוא הדין של תענית חלום: מכך לומדים, שמצות עונג שבת ויום טוב אינה חובת אכילה כשלעצמה, אלא

31) שבת יא, א. תענית יב, ב. – וגם מחז"ל ברכות (לא, סע"ב), „כל היושב בתענית בשבת כו“, איירי בתענית חלום (תוס' שם בשם הר"ח. ר"ף ורא"ש שבת שם. ועוד). וראה הערה הבאה.

32) בהגמ"י הל' תעניות פ"א אות ב (הובא בב"י לטא"ח סרפ"ח) משמע שמפרש הא דמר ברי' דרבינא כולה שאת הוה יתיב בתעניתא כו' (פסחים שם), שעשה כן גם בשבת משום שהאכילה בשבת היתה צער לו מפני שינוי וסת* אבל [נוסף לזה שלכמה מפרשים (שו"ת הרשב"א ח"ד סרס"ב (הובא בב"י שם). תוד"ה אי ברכות מט, ב. מהר"ל סוף הל' ימים הנוראים. ועוד. וראה שו"ת הצ"צ תא"ח סל"ו) גם הא רק בתענית חלום בחגה"ש (כפסק אדה"ז) כמ"ש במהר"ל (שם) – הרי בכל אופן אינו מפורש בזה כ"כ ההיתר דשבת**, כבתענית חלום שמפורש בו „אפילו בשבת“.

33) וכן בטור סרפ"ח שם הביא רק הדין דתענית חלום. 34) וכן מוכח מלשון הלבוש שם סעיף ד („ומטעם זה מותר ג"כ כו“) שכולם מטעם אחד הותרו. ולהעיר מהכתרת דס"ל רפה בשו"ע (וכן בשו"ע אדה"ז) – „דין תענית ודין תענית חלום בשבת“.

ומה שבהגמ"י הנ"ל (הערה 32) מובא רק הא דמר ברי' דרבינא, ועד"ז באגור ס' תב (הובא בב"י שם) גבי אדם שמויק לו אכילתו, מובא רק הא שמצאו תלמידיו לרע"ק שהי' בוכה בשבת כו' – ולא הזכירו הדין דתענית חלום – יש לומר*, כי בדינים הנ"ל, לא רק שמותר להתענות (כבתענית חלום), אלא עוד זאת, שע"ז לא „ביטל עיקר עונג שבת“ (שלא כן אין צריכים להתענות תענית על תעניתו לכפרה, כמבואר בלבוש שם). וע"ז מביאים מקורות (הנהגת מר ברי' דרבינא ודרע"ק) שכן נהגו לכתחילה ובקביעות. ולהעיר משו"ת בנימין זאב סר"י.

* ובחי' המאירי לביצה שם מפרש שהיו תעניות של פרישה ותשובה (ראה לעיל הערה 17). ובבעל המאור וחי' ר' דוד לפסחים שם פירשו, שישב ושנה כל היום דנפשו חשקה בתורה וזה ה' העונג שלו. ואכ"מ.

** להעיר ממאירי פסחים שם: ואם לא נאמר אלא על יו"ט כו'. ובבעל המאור שם: ומר ברי' דרבינא לא פליג אדרבא (דבשבת בעינן לכס). ומשמע שמפרש שלא התענה בשבת. וראה בחי' ר' דוד שם שהקשה עליו „שלא הוחר יום השבת במנהגו של מר ברי' דרבינא“.

* גם יש לומר. כי בתענית חלום יש עוד טעם להיתר (ורק טעם זה הובא בשו"ע סרפ"ח שם. וראה תוד"ה כל סוטה מ. א) „כדי שיקרע גזר דינו“. וגם בשו"ע אדה"ז שם הובא טעם זה לראשונה ורק אח"כ מוסיף „ועוד לפי שאין כאן ביטול עונג שבת כו“ (דלא כבטור ולבוש שם. שהביאו רק הטעם שתענית זה הוא עונג לו). ואכ"מ.

און נוסף צו דעם אייגענעם לימוד בזה, זאָל מען זען אויך משפיע זיין אויף אַנדערע אידן אַרום זיך, אנשים נשים וטף, באופן פון „והעמידו תלמידים הרבה“, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, אָז דורך דער עצם החלטה בדבר זאָל מען תיכף ומיד באַקומען דעם שכר, דער קיום בפועל פון דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, אָז לאחרי וואָס מ'האָט שוין דעם „מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו“. ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה" – וואָס ער איז „בחזקת שהוא משיח" – זאָל ער שוין גלייך ווערן „משיח בודאי“, דורך דעם וואָס „עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל“. ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו".

(משיחות ש"פ שמות, כ"א טבת תשנ"ב)

כמדובר ריבוי פעמים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנוסף ע"ז שכבר „כלו כל הקיצין“, כבר עשו בני" תשובה, וסיימו הכל, כולל גם – „לצחצח הכפתורים“, וצריך רק שהקב"ה יפתח את עיניהם של בני" שיראו שהגאולה האמיתית והשלימה כבר ישנה, ויושבים כבר לפני שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

מזה מובן . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי שכבר סיימו הכל (כנ"ל), ישנה הבטחה גמורה בתורה, שבטח יהי' „(תזכור יום צאתך ממצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – שלא זקוקים להפסק ח"ו בין „כל ימי חיך“ ו„ימות המשיח“ (כמו שהי' אצל בני" בכל הדורות שלפני דורנו זה), אלא „כל ימי חיך“ דכאו"א מישראל, חיו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) „ימות המשיח“ בלי הפסק, מכיון שהגאולה באה תיכף

6) אבות פ"א מ"א.

7) הל' מלכים ספי"א.

28) גטין נו, ב.

29) סרפ"ח שם.

30) ל' אדה"ז שם (ס"ב), משו"ע שם ס"ב"ג.

מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט (כנ"ל), האָט מען די הבטחה גמורה אין תורה, אַז עס וועט זיכער זיין "תזכור את יום צאתך מארץ מצרים" כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח"³,

ובפשטות – אַז מ'דאַרף ניט אַנקומען צו אַ הפסק ח"ו צווישן "כל ימי חיך" און "ימות המשיח" (ווי דאָס איז געווען באַ אידן בכל הדורות שלפני דורנו זה), נאָר "כל ימי חיך" פון יעדער איד, זיינע חיים גשמיים אַלס נשמה בגוף, זיינען כולל בפשטות (אויך) "ימות המשיח" בלי הפסק, וואָרום די גאולה קומט תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אויב דאָס איז אַ מצב פון לילה, "הבאים מצרימה"), אַזוי אַז דער רגע האחרון פון גלות און די נקודה אחרונה פון גלות ווערט דער רגע ראשון און נקודה ראשונה פון גאולה,

און פון "ימי חיך" בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אויב ער איז שוין עלטער פון שבעים שנה וכיו"ב), גייט יעדער איד גלייך איבער – בתכלית השלימות, "ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין"⁴, אין דעם המשך פון "כל ימי חיך" בימות המשיח, און חיים נצחיים וואָס וועט דעמולט זיין.

ובנוגע לפועל מיינט עס, אַז די עבודה פון אידן איצטער דאַרף זיין "להביא לימות המשיח", צו שוין גלייך מגלה זיין בפועל ווי דער מצב פון "הבאים מצרימה" אין גלות איז באמת אַ מצב פון "גאולת ישראל", דורך דעם וואָס מ'גרייט זיך אַליין און מ'גרייט צו אַנדערע צו דעם מצב פון "ימות המשיח".

כולל ובמיוחד – בקשר מיט דעם יום ההילולא פון דעם רמב"ם – דורך מחזק זיין און מוסיף זיין אין לימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – אין ספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, אין די לעצטע צוויי פרקים פון הלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

(3) ברכות יב, ב.

(4) ויק"ר פל"ב, ה. וש"נ.

(5) כ"ה הכותרת בדפוס ויניצאה רפד. שי.

משום העונג שבה, ולפיכך, כאשר האדם מתענג מאי-אכילה, מותר לו לצום³⁵.

ניתן לומר, שהסיבה לכך שחז"ל בחרו לציין היתר זה דוקא. בדוגמא של תענית חלום, היא כדי לרמוז בכך, שקיום היתר של תענית בשבת, מכל סיבה שהיא – מצב המונע מן היהודי להתענג באכילה ובשתיה – נובע מכך שנמצאים במצב של "חלום" רוחני, מצב של שינה והעלם וגלות של הנשמה בגוף³⁶, ויותר מכך – שינה והסתר הגלות כפשוטו,

כמבואר ב"תורה אור"³⁷ על הפסוק³⁸, "היינו כחולמים", שבדיקו כשם שחלום מחבר שני הפכים בנושא אחד, כי בזמן השינה מסתלק השכל ונשאר רק "כוח המדמה", כך גם אצל יהודים בזמן הגלות, הרי מפני העלם וההסתר של הגלות אפשרי שיהיה אצלם "ב' דברים הפכיים": בעת התפלה נמצאים ב"תנועה" של התעוררות אמיתית בהחלטה טובה... ולאחר התפילה ייתכן שהדבר ישכח עד כדי כך, שהיהודי יכול להתנהג להיפך מהחלטתו בשעת התפילה.

שהרי, כיצד תיתכן אצל יהודי אפשרות כזאת, שביום השבת או ביום טוב, כאשר מצוה להתענג באכילה ובשתיה, ימנע אותו הגוף מתענוג זה?

– ואין מדובר כאן על מי שעושה ההיפך מן התורה ח"ו, אלא על מי שמשתדל לנהוג על פי תורה³⁹, אך למרות זאת אין גופו מתאים לקבל עונג זה –

אלא אפשרות זו קיימת רק משום שהאדם שרוי במעמד ומצב של "חלום" – הסתר הגלות: אמנם הוא יהודי המתענג בדרך

התורה, אך יחד עם זאת ישנו הסתר שאינו מתאפשר לעונג השבת לזככו, עד כדי כך שגם גוף "יחוש" כראוי ששבת היום.

אילו לא היה אצלו הסתר זה, היה ה"ויקדשו"⁴⁰ של זמן זה, שזהו יום השבת או החג, משפיע על הגוף, שהיום הוא אכן יתענג באכילה⁴¹, גם אם בשאר ימות השנה ההיפך הוא הנכון. משום ששבת היא יום המביא תענוג לכל הענינים.

אך כיון שהתורה "דואגת" ומציעה פתרונות גם ליהודים השרויים במצב של "חלום", כפי שנאמר על התורה, שהשפעתה היא "להבדיל בין הטמא ובין הטהור"⁴²,

שהרי, לכאורה, הטמא והטהור מנוגדים זה לזה, ומדוע יש צורך להגיע אל דברי התורה כדי להבדיל ביניהם? אלא משום שההוראה והסיוע של התורה מיועדים גם עבור אלה השרויים, כביכול, במצב של שינה וחלום ועשויים לערב משום כך את שני ההפכים, כגון טמא וטהור – יורדת התורה⁴³ עד לדרגה זו כדי להבדיל בין הטמא ובין הטהור.

לפיכך מציעה התורה פתרון למי שמשום ההסתר גופו מונעו מאכילת שבת ויום טוב, והיא מתירה לו לצום כי במצבו הנוכחי זהו תענוגו.

ה. חג השבועות – החדרת אלקות בכל מקום

לפי האמור לעיל יובן ההבדל בין חג השבועות לבין "שאר ימים טובים ושבתות": החידוש בהתגלות האלקית בשעת מתן תורה

(40) יתרו כ, יא.

(41) להעיר מכלבו (הנ"ל הערה 17), "ולא תמצא מי שמופלא בחסידות שמתענה בשבתות ו"ט" [כ"ה בכ"י שם]. ובכלבו לפנינו הל' יו"ט סי' נ"ח) ואם לא ימצא כו'. אבל להעיר, שבארחות חיים (דעל הרוב ס' הכלבו מעתיק מס' ארחות חיים) – ש' הגדולים להחיד"א מע' ספרים מע' כלבו) הל' יו"ט סי' הלשון: ואעפ"כ נמצא כו'.

(42) סי' שמיני. וראה תו"ח בראשית (ב, ב ואילך).

אוה"ת שמיני (כרך א) ע' נו ואילך. ובכ"מ.

(43) להעיר מתניא רפ"ה: שכשטעון ראובן כך כו' ושמעון כך כו' – שאתח הטענות היא טענת שקר.

(35) ובתענית של תשובה לא התיירו כי הוא "עונג .. שאינו מוכרח שיהי' בשבת" (דלא כתענית חלום שמבטל הגוי"ד רק כשמתענה בו ביום).

(36) לבירא עמיקתא, ונקרא משכא דחויא (תניא פל"א ובכ"מ).

(37) וישב (כח, ג). סה"מ תקס"ה (כרך א) ע' קפד.

(38) תהלים קכו, א.

(39) להעיר מהגמ"י הנ"ל (ונעתק ג"כ בשו"ע סרפ"ח

ס"ג) "כמה חסידים ואנשי מעשה שהתענו .. וכן .. ר"י חסיד זל". וראה הערה 41.

הוספה

בשורת הגאולה

נז.

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות והוא הוא דור הראשון של הגאולה – כהודעת והכרזת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו (ע"ש יוסף הראשון שהודיע והכריז ש"אלקים פקד יפקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"1), שכבר נשלמו כל מעשינו ועבודתינו, וכבר כלו כל הקיצין וכבר עשו תשובה, וכבר נסתיימו כל ההכנות ובאופן ד"הכנה רבתי", והכל מוכן לסעודה² דלעתיד לבוא, לויתן ושור הבר³ ויין המשומר⁴.

(משיחות עשרה בטבת (יהפך לשמחה), וש"פ ויחי, י"ד טבת תשנ"ב)

(1) פרשתנו נ, כד.

(2) ע"פ ל' חז"ל – אבות פ"ג מט"ו. סנהדרין לה, א ובפרש"י.

(3) ראה ב"ב עה, א. ויק"ר פי"ג, ג.

(4) ברכות לד, ב. וש"נ.

נח.

מ'האט שוין גערעדט מערערע מאָל דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז נוסף אויף דעם וואָס ס'איז שוין „כלו כל הקיצין"1, האָבן אידן שוין תשובה געטאָן, און מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך – „צופוצן די קנעפלעך", און מ'דאַרף נאָר האָבן אַז דער אויבערשטער זאָל אויפּעפענען די אויגן פון אידן זיי זאָלן זען ווי ס'איז שוין דאָ די גאולה האמיתית והשלימה, און מ'זיצט שוין באַ דעם שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי וואָס

(1) סנהדרין צז, ב.

(2) ראה ב"ב עד, ב ואילך. פסחים קיט, ב. ועוד.

לעומת הגילויים האחרים של המועדים הוא, שבזמן מתן תורה „חדרה" האלקות אל הבריאה כולה. כנאמר⁴⁴, שהקול של מתן תורה נשמע מכל ארבע רוחות ומלמעלה ומלמטה, עד אשר „צפור⁴⁵ לא צוות... שור לא געה... העולם שותק ומחריש". ויותר מכך: הקול של עשרת הדברות נקלט אפילו בדומם של העולם, כפי שכבר הוסבר פעם בהרחבה⁴⁶, שלכן לא היתה בת קול לקול של עשרת הדברות⁴⁷.

וזאת משום שבמתן תורה היתה ההתגלות של עצמותו ומהותו של הקדוש-ברוך-הוא בעצמו⁴⁸, אשר „הכניס את עצמו", כביכול, לתורה⁴⁹. כנאמר חז"ל⁵⁰ שהמילה „אנכי", התחלת עשרת הדברות – מתן תורה – היא ראשי תיבות של „אנא נפשי כתבית יבית" – אנכי מי שאנכי⁵¹, עצמות ממש, מכריז, שהוא מכניס (כתבית יבית) את עצמותו ופנימיותו (נפשי) „אל תוך התורה".

ומכיון שהקדוש-ברוך-הוא הוא בלתי מוגבל

(44) תקי"ז תכ"ב (סד, ב). תניא פל"ו. וראה תנחומא שמות כה. שמור"ר פ"ה, ט.

(45) שמור"ר ספכ"ט.

(46) לקו"ש ח"ד שיחה לפ' ואתחנן.

(47) שמור"ר ספכ"ח.

(48) שלכן פסח וסוכות הם ז' ימים (בח' השתלשלות), וחגה"ש שבו ניתנה תורה – יום אחד (בח' הכתר שלמעלה מהתחלקות), כמשנ"ת בהוספות לתו"א (קט, ד ואילך).

(49) ראה תניא פמ"ו.

(50) שבת קה, א (כגירסת הע"י). וראה לקו"ת שלח מה, סע"ד.

(51) לקו"ת ר"פ במדבר. פינחס פ, ב. ובכ"מ.

לזכות

כ"ק אדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ

מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

יחי אדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְעוֹלָם וָעֶד